

II

(Komunikatai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI
KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

KOMISIJOS PRANEŠIMAS

2017 m. liepos 13 d.

dėl informacijos apie alergiją arba netoleravimą sukeliančias medžiagas arba produktus, išvardytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams II priede, pateikimo

(2017/C 428/01)

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
1. Įvadas	1
2. Alergenų sąrašas (Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 II priedas)	2
3. Fasuotiems produktams taikomų nuostatų dėl informacijos apie alergenų teikimo taikymo sąlygos (ypač Reglamento 21 straipsnis, taikomas kartu su 18 straipsniu)	2
3.1. Jei ant maisto produkto pateikiamas sudedamųjų dalių sąrašas	2
3.2. Jei sudedamųjų dalių sąrašas nepateikiamas	3
3.3. To paties alergeno išvestinių medžiagų ženklavimas	3
3.4. Išimtis	4
3.5. Pasirinktinis pakartojimas	4
4. Su nefasuotais maisto produktais susijusi informacija apie alergenų	5
5. II priedo atnaujinimas	5

1. Įvadas

- Šio pranešimo tikslas – padėti įmonėms ir nacionalinėms valdžios institucijoms taikyti naujus Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011⁽¹⁾ (toliau – Reglamentas) reikalavimus, susijusius su sudėtyje esančių tam tikrų medžiagų arba produktų, sukeliančių alergiją arba netoleravimą, nurodymu (Reglamento 9 straipsnio 1 dalies c punktas ir II priedas).
- Reglamente (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams nustatomi nauji reikalavimai dėl alergenų ženklavimo, palyginti su ankstesne Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB⁽²⁾.

⁽¹⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011 11 22, p. 18).

⁽²⁾ 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklavimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo (OL L 109, 2000 5 6, p. 29).

3. Konkrečiai, pagal naująjį teisės aktą reikalaujama, kad vartotojams būtų visuomet pateikiama informacija apie alergenų maisto produktuose, įskaitant informacijos pateikimą ant nefasuotų maisto produktų (9 straipsnio 1 dalies c punktas ir 44 straipsnis). Tačiau valstybės narės gali priimti nacionalines priemones, susijusias su būdais, kuriais ant nefasuotų maisto produktų turi būti pateikiama informacija apie alergenų. Dėl fasuotų maisto produktų Reglamente išdėstytos sąlygos, koku būdu informacija apie alergenų turi būti nurodyta ant maisto produktų (21 straipsnis). Todėl atsižvelgiant į šį teisės aktų pokytį pagal Direktyvą 2000/13/EB parengtos dabartinės gairės dėl alergenų ženklavimo turi būti atnaujintos.
4. Šis pranešimas nedaro poveikio aiškinimui, kurį gali pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

2. Alergenų sąrašas (Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 II priedas)

5. Reglamento II priede pateiktas alergijų arba netoleravimą sukeliančių maisto medžiagų arba produktų sąrašas. Šis sąrašas buvo sudarytas remiantis Europos maisto saugos tarnybos (toliau – EFSA) priimtomis mokslinėmis nuomonėmis⁽¹⁾.
6. Dėl II priedo reikėtų atkreipti dėmesį į šiuos aspektus:
 - II priedo 1 punkte pateiktas javų sąrašas turi būti suprantamas kaip išsamus sąrašas,
 - II priedo 3 punkte nurodyti kiaušiniai reiškia visų ūkiuose auginamų paukščių kiaušinius,
 - II priedo 7 punkte nurodytas pienas reiškia iš ūkinių gyvūnų pieno liaukų gaunamą pieną,
 - II priedo 8 punkte pateiktas riešutų sąrašas turi būti suprantamas kaip išsamus sąrašas,
 - II priede pateikiamas ne tik medžiagų ir produktų, bet ir iš jų gautų produktų sąrašas. Jeigu mikroorganizmai buvo šeriami substratu, kuris yra į II priedą įtraukta maisto sudedamoji dalis, šie mikroorganizmai neturėtų būti laikomi produktais, gautais iš šių substratų.

3. Fasuotiems produktams taikomų nuostatų dėl informacijos apie alergenų teikimo taikymo sąlygos (ypač Reglamento 21 straipsnis, taikomas kartu su 18 straipsniu)

7. Pagal 21 straipsnio 1 dalies a punktą:

„Nedarant poveikio pagal 44 straipsnio 2 dalį priimtoms taisyklėms, 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyti duomenys turi atitikti šiuos reikalavimus:

 - a) jie nurodomi sudedamųjų medžiagų sąrašė laikantis 18 straipsnio 1 dalyje nustatytų taisyklių, kartu aiškiai pateikiant nuorodą į II priede pateiktą sąrašą įtrauktos medžiagos arba produkto pavadinimą; <...>“
- 3.1. *Jei ant maisto produkto pateikiamas sudedamųjų dalių sąrašas*
8. Jei tai II priede išvardyti javai, kurių sudėtyje yra glitimo: jei sudedamosios dalys pagamintos iš javų, kurių sudėtyje yra glitimo, jos turi būti nurodytos pavadinimu, aiškiai nurodančiu konkrečių javų rūšį, t. y. kviečius, rugius, miežius, avižas.

Pavyzdžiui: miežių salyklo actas, avižų dribsniai.
9. Jei vartojamas terminas „speltos“, „turaniniai“ arba „kietieji“, turi būti aiškiai nurodoma konkreți javų rūšis, t. y. „kviečiai“. Žodis „kviečiai“ gali būti pasirinktinai vartojamas kartu su žodžiu „kietieji“, „speltos“ arba „turaniniai“.

Pavyzdžiui: kviečiai arba kviečiai (kietieji), arba kietieji kviečiai, kviečiai arba kviečiai (speltos), arba kviečių speltos.
10. Nurodant konkrečių javų rūšį kartu pasirinktinai gali būti vartojamas žodis „glitimas“.

Pavyzdžiui: kvietiniai miltai (sudėtyje yra glitimo) arba kvietiniai miltai (glitimas).
11. Jei glitimo pridedama kaip sudedamosios dalies, turi būti nurodyta javų rūšis, iš kurios gautas glitimas.

Pavyzdžiui: glitimas (kviečių), kviečių glitimas arba glitimas (iš kviečių), dekstrinas (kviečių) arba (kviečių glitimas); dekstrinas (sudėtyje yra kviečių) arba (sudėtyje yra kviečių glitimo).

⁽¹⁾ http://www.efsa.europa.eu/EFSA/Scientific_Opinion/opinion_nda_04_en1,1.pdf

12. Jei produktas, kurio sudėtyje yra vienos iš II priede nurodytų rūšių javų (pvz., avižų), tenkina atitinkamus Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 828/2014 ⁽¹⁾ reikalavimus, ant produkto gali būti teiginys „be glitimo“ arba „labai mažas glitimo kiekis“. Tačiau pagal Reglamento 9 ir 21 straipsnius II priede nurodyti javai vis tiek turi būti nurodyti ir pabrėžti sudedamųjų dalių sąrašė.
13. Riešutų atveju sudedamųjų dalių sąrašė turi būti nurodyta konkreti rūšis, nurodyta II priedo 8 punkte, t. y. migdolai, lazdyno riešutai, graikiniai riešutai, anakardžiai, kariojos, bertoletijos, pistacijos ar makadamijos. Jei sudedamosios dalys ar pagalbinės perdirbimo medžiagos gautos iš II priede išvardytų riešutų, sudedamoji dalis turi būti nurodyta aiškiai nurodant konkretų riešutų pavadinimą.

Pavyzdžiui: kvapiosios medžiagos (migdolai).

14. Pagal Reglamento 21 straipsnio 1 dalies b punktą:

„Nedarant poveikio pagal 44 straipsnio 2 dalį priimtoms taisyklėms, 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyti duomenys turi atitikti šiuos reikalavimus:

<...>

- b) į II priede pateiktą sąrašą įtrauktos medžiagos arba produkto pavadinimas pabrėžiamas pateikiant jį taip, kad jis aiškiai išsiskirtų iš kitų sąrašo sudedamųjų dalių, pvz., pasirenkant tam tikrą šriftą, stilių arba fono spalvą.“
15. 21 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta, kad pabrėžti galima įvairiais būdais, pavyzdžiui, pasirenkant tam tikrą šriftą, stilių arba fono spalvą. Maisto tvarkymo subjektas gali pasirinkti tinkamą būdą išskirti atitinkamą alergeną iš kitų sąrašė nurodytų sudedamųjų dalių. Tačiau reikia pateikti tam tikrų paaiškinimų, kuri informacija turi būti pabrėžta.
16. Jei sudedamosios dalies pavadinimą sudaro keli žodžiai (pvz., „poudre de lait“, „latte in polvere“), užtenka pabrėžti tik žodį, kuris atitinka II priede nurodytą medžiagą arba produktą. Jei sudedamosios dalies pavadinimas yra sudurtinis žodis, kurio dėmuo yra alergeno pavadinimas (pvz., vokiečių k. pieno milteliai – „Milchpulver“), užtenka pabrėžti tik sudedamosios dalies pavadinimo dalį, atitinkančią II priede nurodytą medžiagą arba produktą.
17. Jei sudėtinės sudedamosios dalies sudėtyje yra II priede išvardytų alergiją ar netoleravimą sukeliančių medžiagų, šios medžiagos turi būti pabrėžtos sudedamųjų dalių sąrašė.

Pavyzdžiui: jei bananų įdaro sudėtyje yra kiaušinių trynių, braškių, cukraus, vandens ir t. t., žodis „kiaušinių“ turi būti pabrėžtas. Jei tai sumuštinis su majonezu, pagamintu iš kiaušinių, turi būti pabrėžta, kad sudėtyje yra kiaušinių.

3.2. Jei sudedamųjų dalių sąrašas nepateikiamas

18. 21 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta:

„Kai sudedamųjų dalių sąrašo nėra, 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą duomenų nuorodą sudaro žodžiai „sudėtyje yra“, o po jų pateikiamas į II priede pateiktą sąrašą įtrauktos medžiagos arba produkto pavadinimas.“

19. Jei maisto produktams netaikoma prievolė pateikti sudedamųjų dalių sąrašą (kaip antai vynui), bet jie naudojami kaip sudedamoji dalis kitiems maisto produktams, kurių sudedamųjų dalių sąrašas pateikiamas, gaminti arba ruošti, to maisto produkto sudėtyje esantys alergenai turi būti pabrėžti siekiant išskirti juos iš sudedamųjų dalių sąrašo (taikoma 21 straipsnio 1 dalis).

Pavyzdžiui: sudedamosios dalys: ... vynas (sudėtyje yra sulfity), pabrėžiant žodį „sulfitai“.

3.3. To paties alergeno išvestinių medžiagų ženklėjimas

20. 21 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodyta:

„Jei kelios maisto produkto sudedamosios dalys ar pagalbinės perdirbimo medžiagos gautos iš II priede nurodytos vienos medžiagos arba produkto, ženklėjant aiškiai nurodoma kiekviena atitinkama sudedamoji dalis ar pagalbinė medžiaga.“

⁽¹⁾ 2014 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 828/2014 dėl informacijos apie tai, kad maisto produktuose nėra glitimo arba yra mažesnis glitimo kiekis, teikimo vartotojams reikalavimų (OL L 228, 2014 7 31, p. 5).

21. Laikantis šio reikalavimo, nuoroda į II priede nurodytą medžiagą (-as) arba produktą (-us) neprivalo būti pakartota tiek kartu, kiek šios medžiagos yra sudėtyje. Bet koks pateikimas aiškiai nurodant, kad skirtingos sudedamosios dalys yra gautos iš vienos II priede nurodytos medžiagos arba produkto, tenkintų reikalavimą ir būtų priimtinas. Tačiau nuoroda privalo visada būti tiesiogiai susijusi su sudedamųjų dalių sąrašu, pvz., pateikiant nurodytą informaciją sudedamųjų dalių sąrašo pabaigoje arba greta jo.

Pavyzdžiui:

maisto produktas, kurio sudėtyje yra maisto priedų, pagalbinių medžiagų ir pagalbinių perdirbimo medžiagų, gautų iš kviečių, galėtų būti ženklinamas taip:

„...“

- Priedas ⁽¹⁾
- Priedas ⁽¹⁾
- Pagalbinė medžiaga ⁽¹⁾
- Pagalbinė perdirbimo medžiaga ⁽¹⁾
- ...

⁽¹⁾ iš kviečių (pabrėžiant žodį „kviečiai“).“

3.4. Išimtis

22. 21 straipsnio 1 dalies paskutinėje pastraipoje nurodyta:

„9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų duomenų nurodyti nereikalaujama tais atvejais, kai maisto produkto pavadinime aiškiai nurodyta atitinkama medžiaga arba produktas.“

23. Pagal šį reikalavimą, kai maisto produktas parduodamas pavadinimu „sūris“ ar „grietinė“, kurie aiškiai rodo vieną iš II priede išvardytų alergenų (pvz., pieną) ir kurių sudedamųjų dalių sąrašo pagal Reglamento 19 straipsnio 1 dalies d punktą pateikti nereikalaujama, etiketėje nebūtina nurodyti atitinkamo alergeno.
24. Tačiau jei toks maisto produktas parduodamas prekių ženklu, kuris aiškiai nenurodo vieno iš II priede išvardytų alergenų, atitinkamas pavadinimas turėtų būti papildytas papildoma informacija, kurioje pateikiama atitinkama aiški alergeno nuoroda, kaip reikalaujama pagal 21 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą.

Pavyzdžiui:

„Ambert“ (kaip maisto produkto pavadinimas) kartu su „ūkyje pagamintas mėlynasis sūris“ (kaip papildomas tekstas prie maisto produkto pavadinimo, pateiktas greta maisto produkto pavadinimo), kai „sūris“ yra aiški nuoroda į II priede nurodytą medžiagą.

Kadangi skirtingose valstybėse narėse vartotojai veikiausiai skirtingai supranta maisto produktų pavadinimus, būtina įvertinti kiekvieną konkretų atvejį.

25. Jei maisto produkto pavadinime aiškiai nurodytas vienas iš II priede išvardytų alergenų ir pateikiamas maisto produkto sudedamųjų dalių sąrašas (nesvarbu, privalomai ar pasirinktinai), to maisto produkto sudėtyje esantis alergenas sudedamųjų dalių sąrašė turi būti pabrėžtas.

Pavyzdžiui: „Sūris (pienas, druska, fermentas,...)“, pabrėžiant pieną.

26. Jeigu maisto produkto pavadinimas aiškiai nurodo II priede nurodytą medžiagą arba produktą, bet produkto sudėtyje taip pat yra kitų II priede nurodytų medžiagų arba produktų, šie alergenai turi būti nurodyti, kad vartotojai galėtų rinktis jiems saugius maisto produktus turėdami pakankamai informacijos.

3.5. Pasirinktinis pakartojimas

27. Nedarant poveikio esamoms Sąjungos nuostatoms, taikytinoms konkrečioms maisto produktams ⁽¹⁾, informacijos apie alergenus negalima savanoriškai pakartotinai pateikti ne sudedamųjų dalių sąrašė arba vartojant žodžius „sudėtyje yra“, po kurių nurodomas II priede išvardytų medžiagų arba produktų pavadinimas, arba naudojant simbolius arba teksto laukelius (žr. Reglamento 47 konstatuojamąją dalį ir 21 straipsnio 1 dalį, taikomą kartu su 36 straipsnio 1 dalimi).

⁽¹⁾ Kaip antai 2009 m. liepos 14 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 607/2009, kuriuo nustatomos tam tikros išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 479/2008 įgyvendinimo taisyklės, susijusios su tam tikrų vyno sektoriaus produktų saugomomis kilmės vietos nuorodomis ir geografinėmis nuorodomis, tradiciniais terminais, ženklinimu ir pateikimu (OL L 193, 2009 7 24, p. 60), 51 straipsnio 2 dalies nuostatoms.

4. Su nefasuotais maisto produktais susijusi informacija apie alergenų

28. Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 44 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu maisto produktai galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigoms yra pateikiami pardavimui nefasuoti, arba jeigu jie vartotojo prašymu pakuojami pardavimo vietoje, arba yra fasuoti tiesioginiam pardavimui:

a) 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus duomenis pateikti privaloma;

<...>

2. Valstybės narės gali priimti nacionalines priemones dėl 1 dalyje nurodytų duomenų arba tų duomenų elementų teikimo būdų ir, tam tikrais atvejais, jų išraiškos ir pateikimo formos.“

29. Reglamente nurodyta, kad dėl nefasuotų maisto produktų privaloma pateikti informaciją apie alergenų.

30. Tačiau valstybės narės gali priimti nacionalines nuostatas, susijusias su būdais, kuriais ant tokių maisto produktų turi būti pateikiama informacija apie alergenų. Kad vartotojai galėtų rinktis turėdami pakankamai informacijos, iš esmės informacija apie alergenų gali būti teikiama bet kokiomis priemonėmis: pateikiama etiketėje, kituose kartu pateikiamuose dokumentuose ar kokiomis nors kitomis priemonėmis, įskaitant šiuolaikinių technologijų priemones arba žodinę komunikaciją (t. y. patikrinamą informaciją žodžiu).

31. Nesant tokių nacionalinių priemonių, nefasuotiems maisto produktams taikytinos Reglamento nuostatos dėl fasuotų maisto produktų. Atitinkamai, pagal Reglamento 13 straipsnį informacija apie alergenų turi būti gerai matoma, aiškiai įskaitoma, jei taikoma, nenutrinama ir turi būti pateikta raštu. Todėl informacijos apie alergenų neįmanoma pateikti vien tik vartotojo prašymu. Be to, taikomi Reglamento 21 straipsnyje išdėstyti ženklavimo reikalavimai (3–21 punktai).

5. II priedo atnaujinimas

32. Reglamento 21 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Kad būtų užtikrintas geresnis vartotojų informavimas ir atsižvelgta į naujausią mokslo pažangą ir technines žinias, Komisija, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, sistemingai persvarsto ir prireikus atnaujinama II priede pateiktą sąrašą.

<...>“

33. II priedo sąrašas gali būti atnaujinamas medžiagą įtraukiant į sąrašą arba iš jo išbraukiant. Dėl išbraukimo iš maisto alergenų sąrašo Direktyvoje 2000/13/EB⁽¹⁾ pateiktos konkrečios nuostatos, pagal kurias suinteresuotosios šalys gali pateikti Komisijai tyrimus, kuriuose pateikiama mokslinių įrodymų, kad tam tikri alergenai negali sukelti nepageidaujamos reakcijos. Šios konkrečios nuostatos į Reglamentą neįtrauktos. Tačiau tai nekliudo potencialioms suinteresuotosioms šalims pateikti Komisijai įrodymų, kad mažai tikėtina, jog iš II priede išvardytų medžiagų gauti produktai tam tikromis sąlygomis sukeltų asmenims nepageidaujamą reakciją.

34. Tokie pareiškimai gali būti rengiami pagal EFSA Paraiškų pagal Direktyvos 2000/13/EB 6 straipsnio 11 dalį rengimo ir teikimo gaires⁽²⁾ (angl. „Guidance on the preparation and presentation of applications pursuant to Article 6 paragraph 11 of Directive 2000/13/EC“) ir siunčiami Komisijai, pateikiant bent dvi elektroninių laikmenų (CD arba atmintinių) kopijas šiuo adresu:

Directorate General for Health and Food Safety, Unit E1
European Commission
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ Žr. Direktyvos 2000/13/EB 6 straipsnio 11 dalies antrą pastraipą.

⁽²⁾ EFSA *Journal* 2013;11(10):3417.